11.04.25р. 45гр. укр. мова

Доброго дня! Тема уроку. Ненаголошені е, и в корені слова

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою:
moshev2020@icloud.com

ЗМІСТ УРОКУ

І. ЕМОЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ ДО УРОКУ

1. Вправа «Побажання»

Побажайте одне одному вдалого дня, плідної роботи на уроці. Якщо в класі є іменинник, усі дарують йому комплімент.

ІІ. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ І СУБ'ЄКТНОГО ДОСВІДУ

2. Робота з текстом

► Прочитайте текст уголос.

КРІТ

Уявіть собі, що кротові треба було б усю землю із своїх ходів викидати нагору. Тоді б він вигортав її цілі вагони. Як відомо, кріт риє під землею дуже довгі проходи, такі собі підземні дороги. Прокладає метро без рейок, а землю не вивозить нагору. Під землею він постійно живе, плодиться, навіть бої провадить зі своїми сусідами-кротами. То куди ж він діває землю? Це дуже цікаво...

От коли інженери почали думати над проектом підземного човна, у них виникло складне питання — куди ж дівати землю, яку ритиме ця машина на великій глибині. Хіба ж можна таку страшну кількість ґрунту вигорнути на поверхню? Тоді вони й зацікавились кротом. Варто було пильно дослідити, як мандрує цей вічний підземний житель. Зробили так: упіймали крота і пустили його в довгий дерев'яний ящик, повний міцно утрамбованої землі. Звичайно, він миттю пірнув під землю. А в цей час ящик просвітили наскрізь рентгенівським промінням. І на спеціальному екрані перед очима дослідників розкрилась уся картина підземної роботи цього трудівника. Виявилось, що кріт спочатку дробить землю зубами, ніби свердлить її, і гребе сильними передніми лапами. Далі, за допомогою шиї, плечей і тих-таки передніх лап, упресовує, утрамбовує землю в стіни прогризеного, проритого ходу. Таким чином, кріт досить швидко просувається під землею, одночасно ласуючи черв'яками, личинками, жуками, що живуть у землі. Тепер зрозуміло, чому в тваринки такі сильні, міцні м'язи на шиї.

Отож, побачивши, як працює кріт, повчившись у нього, інженери так і машину свою зробили, що вона землю впресовуватиме в боки тих ходів, які прогризатиме спеціальний прилад (*За О. Копиленком*).

- Чи були відомості про цю тваринку для вас новими?

- Знайдіть у тексті контекстуальні синоніми до слова *кріт*. Обґрунтуйте свій вибір.
- Яка роль питальних речень у цьому тексті? Дослідіть і дайте відповідь.
- У яких тварин людина також запозичила їхні вміння для своїх винаходів? Знайдіть таку інформацію в мережі Інтернет і ознайомте з нею всіх на наступному уроці.
- Виберіть з тексту слова з *е* та *и*.
- Поставте наголос. З'ясуйте, у яких словах ці звуки ненаголошені. Запишіть їх транскрипцією.

III. ОПРАЦЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ. РОЗВИТОК ПРЕДМЕТНИХ ТА КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

1. Робота з параграфом підручника

► Ознайомтесь із матеріалом, який пропонує нам підручник. Виконайте завдання на вибір.

Завдання 1. Складіть ментальну карту «Написання ненаголошених ***е, и*** в коренях слів».

Завдання 2. Систематизуйте матеріал за допомогою таблиці або схеми.

Складання словникового диктанту для редагування

► Укладіть словниковий диктант з двадцяти слів з орфограмою «Ненаголошені **Е, И** ». У п'яти словах навмисне зробіть помилки.

Обміняйтеся зошитами для взаємоперевірки. Потрібно знайти всі 5 слів з помилкою.

► Які слова залишилися непоміченими? Якими критеріями відбору слів для помилкового написання ви керувалися?

2. Цікава фразеологія

► Прочитайте фразеологізм «Скривитися як середа на п'ятницю». Що, на вашу думку, він означає? Складіть короткий текст, пояснивши значення.

Дивний фразеологізм виник на ґрунті православної традиції постити у середу та п'ятницю. У ці дні не їли скоромного, тобто молочного і м'ясного. У п'ятницю посту дотримувалися суворіше, ніж у середу. Тому й кривиться середа на п'ятницю, бо їй заздрісно!

У переносному значенні вислів «скривитися як середа на п'ятницю» означає перекосити обличчя від болю, від образи, неприємних новин (*В. Забіяка, І. Забіяка*).

► Складіть із цим фразеологізмом складне речення. Зачитайте.

IV. РЕФЛЕКСИВНО-ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЕТАП

Допоможи другові!

► Закінчіть речення так, щоб воно містило пояснення певного правила або пораду.

У тебе виникли проблеми з написанням ***е*** та ***и***? Тобі потрібно запам'ятати, що...

Ти знову помилився. Ну який же оч**е**рет?! Запам'ятай, що...

Не впадай у відчай! Міркуймо так: ...

V. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

► Поділіться інформацією про роль тварин у людських інженерних винаходах. З тексту випишіть слова з ненаголошеними голосними (не менше 10-ти). Поясніть правопис їх.